

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՊԱՏՄԱՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԱՐԳԵԼՈՑ-ԹԱՆԳԱՐԱՆՆԵՐԻ ԵՎ ՊԱՏՄԱԿԱՆ
ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ» ՊՈԱԿ

ՄԵՇԱՄՈՐՅԱՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐ - 2

ՄԻՋԱՉԳԱՅԻՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ
ԾՐԱԳԻՐ ԵՎ ՀԱՄԱՌՈՏԱԳՐԵՐ
(Երևան – Տարոնիկ, 15-ը դեկտեմբերի 2021 թ.)

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ, НАУКИ, КУЛЬТУРЫ И СПОРТА
РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ
«СЛУЖБА ПО ОХРАНЕ ИСТОРИЧЕСКОЙ СРЕДЫ И ИСТОРИКО-КУЛЬТУРНЫХ
МУЗЕЕВ-ЗАПОВЕДНИКОВ» ГНО

МЕЦАМОРСКИЕ ЧТЕНИЯ - 2

ПРОГРАММА И АБСТРАКТЫ ВТОРОЙ МЕЖДУНАРОДНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
(Ереван – Тароник, 15-ое декабря 2021 г.)

MINISTRY OF EDUCATION, SCIENCE, CULTURE AND SPORT
OF THE REPUBLIC OF ARMENIA
"SERVICE FOR THE PROTECTION OF HISTORICAL ENVIRONMENT AND
CULTURAL MUSEUM-RESERVATIONS" NCSO

METSAMORIAN READINGS - 2

PROGRAM AND ABSTRACTS OF SECOND INTERNATIONAL CONFERENCE
(Yerevan – Taronik, 15 December 2021)

Երևան – Երևան – Yerevan 2021

**«ՄԵՏԱՄՈՐՅԱՆ ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐ - 2» ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎ
 «МЕЦАМОРСКИЕ ЧТЕНИЯ - 2» МЕЖДУНАРОДНАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ
 “METSAMORIAN READINGS - 2” INTERNATIONAL CONFERENCE**

Կազմակերպիչ կոմիտե	Организционный комитет	Organizing committee
Աշոտ Փիլիպոսյան (նախագահ), Հայաստան	Ашот Пилипосян (председатель), Армения	Ashot Piliposyan (the chairman) Armenia
Կարինե Բազեյան (քարտուղար), Հայաստան	Карине Базеян (секретарь), Армения	Karine Bazeyan (secretary), Armenia
Պավել Ավետիսյան, Հայաստան	Павел Аветисян, Армения	Pavel Avetisyan, Armenia
Հայկ Ավետիսյան, Հայաստան	Айк Аветисян, Армения	Hayk Avetisyan, Armenia
Պավել Շուլցին, Ռուսաստան	Павел Шулгин, Россия	Pavel Shulgin, Russia
Քշիշտոֆ Յակուբյակ, Լեհաստան	Кшиштоф Якубяк, Польша	Krzysztof Jakubiyak, Poland
Գոդերզի Նարիմանիշվիլի, Վրաստան	Годерзи Нариманишвили, Грузия	Goderzi Narimanishvili, Georgia
Զուբայդա Սուրազանովա, Ղազախստան	Зубайда Сураганова, Казахстан	Zubayda Suraganova, Kazakhstan
Լիաննա Գևորգյան, Հայաստան	Лианна Геворгян, Армения	Lianna Gevorgyan, Armenia

Ծրագրային կոմիտե	Программный комитет	Program committee
Արտավազդ Զաքյան (համակարգող), Հայաստան	Артавазд Забян (координатор), Армения	Artavazd Zaqyan (coordinator), Armenia
Հասմիկ Սիմոնյան, Հայաստան	Асмик Симонян, Армения	Hasmik Simonyan, Armenia
Ժաննա Պոցոսյան, Հայաստան	Жанна Погосян, Армения	Zhanna Poghsyan, Armenia
Անի Ավետիսյան, Հայաստան	Ани Аветисян, Армения	Ani Avetisyan, Armenia
Լիլիթ Գևորգյան, Հայաստան	Лилит Геворгян, Армения	Lilit Gevorgyan, Armenia

Միջոցառումն իրականացվում է ՀՀ ԿԳՄՍ նախարարության «Հողի գաղտնիքը» ծրագրի շրջանակներում և Գիտության կոմիտեի կողմից «Պատմամշակութային արժեւոյթ-թանգարանների և պատմական միջավայրի պահպանության ծառայություն» ՊՈԱԿ-ի եկթակառուցվածքի պահպանման ու զարգացման համար տրամադրված ֆինանսական միջոցների հաշվին:

**ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ ԾՐԱԳԻՐ
 ПРОГРАММА МЕЖДУНАРОДНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
 15. 12. 2021**

<p>10⁰⁰</p>	<p>Գիտաժողովի մասնակիցների գրանցում «Մեծամոր» պատմահնագիտական արգելոց-թանգարանում <i>Регистрация участников конференции в историко-археологическом музее-заповеднике «Мецамор»</i></p>
<p>10¹⁵</p>	<p>Գիտաժողովի բացում / <i>Открытие конференции</i> <i>Ողջույնի խոսք / Приветствие</i></p> <p align="center">ԱՌԱՋԻՆ ՆԻՍ/ПЕРВОЕ ЗАСЕДАНИЕ</p> <p align="center"><i>Նիստավարներ՝ ՀՀ ԳԱԱ թղթ. անդ. Պ. Ավետիսյան, պ.գ.դ. Հ. Ավետիսյան</i></p> <p>1. Ռ. Բադալյան, Ա. Հարությունյան, Լ. Աղիկյան Շահումյանի կուր-արաքսյան դամբարանը (նախնական հաղորդում)</p> <p>2. Գ. Нариманишвили, Н. Шаншашвили Археологические раскопки в Ахалшени</p> <p>3. Պ. Ավետիսյան Սևան-արցախյան մշակութային համալիրի վաղ փուլի առանձնացման հարցի շուրջ</p> <p>4. Ա. Փիլիպոսյան, Հ. Սիմոնյան, Տ. Չաքյան, Ա. Սիմոնյան, Լ. Ալեքսանյան, Ն. Մամիկոնյան, Ա. Չաքյան Պեղումներ Մեծամորի դամբարանադաշտում 2016-2021 թթ. (նախնական հաղորդում)</p> <p>5. Ա. Բորիսյան Հայկական լեռնաշխարհի վիշապաքարերը և նրանց «ջրային կողը»</p>
<p>11³⁰</p>	<p><i>Հյուրերի դիմավորում-պրեսս տուր</i> <i>Прибытие гостей, пресс-тур</i></p>
<p>12⁰⁰</p>	<p><i>«Մեծամորի ոսկին» ցուցադրության հանդիսավոր բացում / բացման խոսք</i> <i>Торжественное открытие выставки "Золото Мецамора" / Приветствие</i></p>

13 ³⁰	<p>Սուրճի ընդմիջում Кофе-брейк</p>
14 ⁰⁰	<p>Հյուրերի ճանապարհում Отбытие гостей</p>
14 ³⁰	<p style="text-align: center;">ԵՐԿՐՈՐԴ ՆԻՍ / ВТОРОЕ ЗАСЕДАНИЕ</p> <p>Նիստավարներ՝ պ.գ.դ., Ռ. Բադայան, պ.գ.դ. Ա. Փիլիպոսյան</p> <p>6. Հ. Ավետիսյան, Ա. Գևունի, Ա. Բոբոխյան, Լ. Մկրտչյան, Գ. Սարգսյան Մշակութային ձևափոխումները Հայաստանում մ.թ.ա. I հազ. երկրորդ քառորդում</p> <p>7. K. Jakubiak Metsamor in Urartian and Post Urartian Periods.</p> <p>8. Հ. Սիմոնյան Մեծամորի քաղաքային թաղամասից հայտնաբերված մարդաբանական նյութերի կենսահնագիտական ուսումնասիրություն (2013-2021 թթ. պեղումների արդյունքներ)</p> <p>9. Մ. Բադայան, Վ. Սարգսյան, Մ. Ղալայան, Վ. Կունտներ, Ս. Հայնշ, Ա. Եղիազարյան, Ս. Մանուկյան, Ն. Չարիկյան, Ս. Նահապետյան Կարմիր Բլուրի նորահայտ ախոռ-քարավանատունը</p> <p>10. Ա. Չաքյան, Մ. Իսկրա Հնագիտական հուշարձանների պահպանության խնդիրները և հեռանկարները Հայաստանում (Մեծամոր հնավայրի օրինակով)</p> <p>11. K. Warecka Beads - remains of Personal Jewelry Found during the Research of the Armenian-Polish Archaeological Mission in Metsamor (2018-2021)</p>
16 ¹⁵	<p>Սուրճի ընդմիջում Кофе-брейк</p>

<p>16³⁰</p>	<p style="text-align: center;"><i>ԵՐՐՈՐԴ ՆԻՍ / ТРЕТЬЕ ЗАСЕДАНИЕ</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Նիստավարներ՝ պ.գ.թ., Լ. Գևորգյան, պ.գ.թ. Կ. Բազեյան</i></p> <p>12. Բ. Վարդանյան, Լ. Մկրտչյան, Մ. Սարիբեկյան Լեռնակերտի պեղումների նախնական արդյունքները (2021 թ.)</p> <p>13. Մ. Ամիրյան Հանրային/ համայնքային հնագիտությունը և հայրենագիտությունը Հայաստանում</p> <p>14. 3. Сураганова Средневековое святилище городища Бозок:опыт культурологического осмысления и интерпретации</p> <p>15. П. Шульгин, О. Штеле Музеи-заповедники как основа культурного каркаса в российских регионах</p> <p>16. Կ. Բազեյան Խսիրագործությունը Հայաստանում հնագույն ժամանակներից մինչև մեր օրերը</p> <p>17. Ա. Հոհրաբյան Իլիկի գլուխները որպես ապրանքափող</p> <p>18. Լ. Գեւորգյան Музеефикация объекта археологического наследия на примере Мецаморского памятника</p> <p>19. Ա. Երանոսյան Կյանքը քարանձավում. Հայկական լեռնաշխարհի քարանձավային բնակավայրերը</p> <p>Հարցեր և քննարկումներ Вопросы и обсуждения</p> <p>Գիտաժողովի արդյունքների ամփոփում Подведение итогов конференции</p>
<p>18³⁰</p>	<p>Վերադարձ Երևան Отбытие участников конференции в Ереване</p>